

for mine erfaringsfelter, at jeg tør formode om dem.

Glem ikke mundheldet – tillagt Henry Petersen – at de bedste fund gøres nær de gode kroer. Må vi dreje det derhen, at de fleste sølvfund gøres på den egn, hvor den bedste sølvhistoriker virker. Havde en Schoubye raset i Århus eller Odense, ville billedet af disse centrer for sølvproduktion måske være ændret henimod en større variation af emner, hvor nu korpus dominerer. I Nordjylland kan således skelnes mellem en rig vendsselsk tradition for besiddelse af drikkekander, kvindeligt dragtsølv og halssmykker – og en tyndere himmerlandsk, som foretrækker bægre, knæspænder og skospænder. Kun skeer synes at være ens for de to områder. Men undersøgelsen har hidtil været for overfladisk.

Den folkelige kunsthistorie kan først skrives, når tilstrækkelig mange afhandlinger om lokale forhold foreligger. Her er et mønster til efterligning.

Peter Riismøller.

Johan Meyer: *Det gamle Frøslev*. (Udg. af *Historisk Samfund for Sønderjylland*, 1961). 160 s.

Historisk Samfund for Sønderjylland har i serien af små, populære levnedsskildringer udsendt et bind med minder, fortalt af den gamle smed i Frøslev, Johan Meyer. Smeden er en god fortæller, og resultatet er blevet en både morsom og interessant skildring af livet i et gammelt landsbysamfund, hvor dansk og tysk brødes, og af en ung nordslesvigsk håndværkers oplevelser under fremmedherredømmet. Erindringerne slutter med afstemningen og genforeningen i 1920.

Naturligvis vil læsere med kendskab til eller forbindelse med egnen omkring Frøslev have særlig glæde af bogen, men det lille, upretentiøse erindringsværk rækker nu ud over det

rent lokalhistoriske. Johan Meyers ungdomsoplevelser er typiske for så mange unge sønderjyder af hans generation. Bl. a. er skildringen af livet i garnisonen i Rendsborg et ganske godt eksempel på, hvordan de dansk-sindede sønderjyder mødte den preussiske militærtjeneste før verdenskrigen. De satte ikke deres sindelag til, men kunne alligevel mødes med de tyske værnepligtige i det kammeratskab, der ofte udvikles under militærtjenesten.

Frøslev blev jo i 1920 dansk, og skiltes derved ud af sin gamle sammenhæng med Hanved sogn, der gik til Tyskland. Det har præget det nationale liv i Frøslev, at byen således i egentligste forstand lå på grænsen mellem dansk og tysk, og det gør Meyers erindringer særlig interessante. Det gælder f. eks. hans oplysninger om det plattyske sprog, der her skød en af sine nordligste forposter frem. O. 1900 var, fortæller Johan Meyer, børnenes omgangssprog dansk, men i 1914 var der sket en ændring, således at plattysk var det sprog, der benyttedes, når børn fra dansk- og tysktalende hjem legede sammen. Alle danske familier og deres børn kunne tale plattysk, og i daglig omgang brugtes sprogene i flæng, betinget af, hvem man talte med.

Den lille bog kan læses med udbytte af alle, der gerne vil have et levende og umiddelbart indtryk af livet i en af de sydligste danske landsbyer under fremmedherredømmet.

H. P. Clausen.

Schriften der Heimatkundlichen Arbeitsgemeinschaft für Nordschleswig. Herausgegeben im Auftrag der Heimatkundlichen Arbeitsgemeinschaft von Fr. Christensen. Heft 1 und 2. (1960). 143 s.

I april 1959 oprettede hjemmetyskerne i Nordslesvig Heimatkundliche Arbeitsgemeinschaft, hvis formål bl. a. er at udgive hæfter med historiske og naturhistoriske artikler om hjemstav-